

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/325/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2712205454
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 08. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Dušan Čimo
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2712205454.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu Mgr. Dušana Čima a sudcov JUDr. Jána Mihala a JUDr. Ivety Jankovičovej v právnej veci žalobkyne: Slovenská sporiteľňa, a. s., Bratislava, Tomášikova 48, zast. advokátom: JUDr. Peter Kvasňovský, Bratislava, Hattalova 12/C a splnomocnenkyňou: JUDr. Roman Kvasnica, advokát, s. r. o., Piešťany, Sad A. Kmeťa 24, proti žalovanému: Q. W., nar. X. P. XXXX, bytom B., N. XX, o 8.732,67 eur s príslušenstvom, o odvolaniach žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Skalica z 27. novembra 2012 č. k. 1C/231/2012 - 74 a rozsudku rovnakého súdu z 10. júna 2014 č. k. 1C/231/2012 - 115 v znení opravného uznesenia k nemu z 2. júla 2014 č. k. 1C/231/2012 - 123 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti vo veci samej p o t v r d z u j e .

Dopĺňací rozsudok súdu prvého stupňa v znení opravného uznesenia k nemu m e n í tak, že určuje za neplatnú z dôvodu jej neprijateľnosti

1. zmluvnú podmienku z čl. I bodu 1 zmluvy žalobkyne a žalovaného o splátkovom úvere č. 0253283598 z 11. marca 2008, nazvaného „Základné podmienky“ v znení :

„Dlžník je povinný plniť Poplatok za správu úveru: 60 Sk / mesačne“,

ako aj

2. podmienku z čl. 16 Všeobecných obchodných podmienok žalobkyne, nazvaného „Poplatky, odmeny, náklady“ a to časť bodu 16.1. nazvaného „sadzobník“ označenú súborom čísiel v tvare 16.1.1. v znení :

„Klient je povinný platiť banke Poplatky, za služby poskytované Bankou podľa Sadzobníka platného v deň uskutočnenia spoplatňovaného úkonu alebo Poplatky dohodnuté v Zmluve.“.

V časti trov konania rozsudok súdu prvého stupňa m e n í tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni k rukám jej advokáta náhradu trov prvostupňového konania v sume 1.072,09 eur na trovách právneho zastúpenia a v sume 523,50 eur na iných trovách, všetko do 3 dní.

Žalovanému nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napádaným rozsudkom z 27. novembra 2012 (tým pôvodným, ďalej tiež len „prvý rozsudok“) súd prvého stupňa I. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 8.625,80 eur a tiež úrok ku dňu 2. mája 2012 v sume 704,20 eur a úrok z omeškania k takému istému dňu v sume 519,46 eur, s 11,75% úrokom a 8% úrokom z omeškania ročne zo sumy 8.625,80 eur od 3. mája 2012 do zaplatenia; II. vo zvyšku (v časti požiadavky na poplatky vyjadrené sumou 106,87 eur a úroku i úroku z omeškania z takejto sumy) žalobu zamietol a III. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť „náhradu trov konania advokátovi žalobcu“ (?) „titulom trov právneho zastúpenia v sume 1.072,09 eur a iné trovy (?) v sume 523,50 eur, všetko do 3 dní. Dopĺňacím rozsudkom určil, že zmluvné podmienky uvedené aj vo výroku tohto rozsudku odvolacieho súdu (z nich prvá s reprodukciou len jej obsahu a vyjadrením tiež ekvivalentu v nej sa nachádzajúcej sumy v dnes platnej mene) sú neprijateľnými zmluvnými podmienkami a napokon opravným uznesením k dopĺňaciemu rozsudku opravil označenie rozsudku (v ktorého písomnom vyhotovení chýbalo označenie, že ide o rozsudok dopĺňací). Prvý rozsudok odôvodnil vo veci samej právne ust. § 52, § 53 ods. 1 - 6 a § 517 ods. 2 O. z. (Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení), čl. I §§ 1 a 2 a § 4 ods. 1 - 5 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona SNR č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov, samého v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej tiež len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), účinného v čase uzavretia zmluvy účastníkov o splátkovom úvere (ďalej len „úverová zmluva“) a viacerými ustanoveniami úverovej zmluvy i všeobecných obchodných podmienok žalobkyne, osvojujúc si tiež rozhodovaciu líniu reprezentovanú rozhodnutím Vrchného Krajského súdu v Karlsruhe z 3. mája 2011 v obdobnej tzv. spotrebiteľskej veci, vedenej takýmto súdom pod sp. zn. 17 U 192/10. Vecne mal za to, že úverová zmluva mala charakter spotrebiteľskej zmluvy a konkrétne i spotrebiteľského úveru, na ktorý dopadala aj úprava zo zákona o spotrebiteľských úveroch (čo nespochybňovala ani žalobkyňa). Nad rámec teoretického rozboru inštitútov spotrebiteľských zmlúv aj úverov konštatoval, že úverová zmluva požiadavkám kladeným na ňu zákonom zodpovedala až na neuvedenie v nej i údajov o priemernej ročnej percentuálnej miere nákladov (RPMN), v tomto prípade však (pre prvé zverejnenie údajov o priemerných hodnotách RPMN až 30. júna 2008, teda až po uzavretí úverovej zmluvy z prejednávanej veci) na uvedení príslušnej náležitosti v zmluve pod sankciou bezúročnosti a nespoplatnenia úveru trvať nešlo. Zmluvné podmienky oprávňujúce žalobkyňu požadovať (a žalovaného v pozícii spotrebiteľa platiť) rôzne poplatky (v zmluve bližšie konkretizované len u poplatku za správu úveru) boli ale podľa názoru súdu prvého stupňa neprijateľnými, keď napr. poplatku za vedenie úverového účtu nezodpovedá žiadne skutočné protiplnenie banky a takýto poplatok slúži len banke (výhradne jej záujmom a účtovným účelom) a podobne je to s poplatkom za upomienku (na ktorý niet zákonného nároku a nemôže veriteľovi patriť za stavu, ak tento uplatňuje paušálnu náhradu ujmy za omeškание). Rozhodnutie o trovách konania bolo potom odôvodnené právne ust. § 142 ods. 3 O. s. p. (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) a iba paušálnym odkazom na vyhlášku č. 655/2004 Z. z. (tzv. advokátsku tarifu), vecne potom len nepatrným neúspechom žalobkyne a rekapituláciou tejto vzniknutých trov na právnej službe a súvisiacich náhradách, ako aj na súdnom poplatku. Dopĺňací rozsudok odôvodnil súd prvého stupňa právne ust. § 153 ods. 4 a § 166 O. s. p., § 52, § 53 ods. 1 - 5 a § 53a ods. 1 O. z. s odkazmi na § 2 písm. u/ a § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a výklad Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, podaný rozsudkom Súdneho dvora Európskej únie v jeho veciach C-240/98 a C-242/98 - C-244/98 a vecne najmä zotrvaním na názore o neprijateľnosti už vyššie priblížených zmluvných podmienok a opomenutím vysloviť takúto neprijateľnosť aj vo výroku prvého rozsudku; opravné uznesenie k dopĺňaciemu rozsudku potom právne bolo odôvodnené ust. §§ 164 a 166 O. s. p. a vecne omylom pri písomnom vyhotovovaní dopĺňacieho rozsudku.

Proti obom rozsudkom (prvému i dopĺňaciemu) podala včas odvolania iba žalobkyňa.

Prvý rozsudok napadla len v zamietajúcej časti vo veci samej a dopĺňací rozsudok v celom rozsahu s návrhom na zrušenie prvého rozsudku v napadnutej časti a vrátenie veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (s alternatívou v podobe zmeny rozsudku a vyhovenia žalobe i tam, kde tak súd prvého stupňa urobiť odmietol), resp. so zrejším návrhom na jednoduché zrušenie dopĺňacieho rozsudku,

vytýkajúc súdu prvého stupňa predovšetkým nesprávne právne posúdenie veci, ako aj vyvodenie z vykonaných dôkazov nesprávnych skutkových zistení a do tretice i porušenie práva účastníkov na spravodlivé súdne konanie (ku ktorému malo prísť upretím účastníkom práva na dostatočné odôvodnenie zvoleného spôsobu rozhodnutia). V prípade námietok vadným právnym posúdením veci i nedostatočnosťou odôvodnenia namietala predovšetkým priamou nepoužiteľnosťou záverov z okresným súdom uvádzaného nemeckého rozhodnutia, keďže použitá mala byť odchylná tuzemská úprava z O. z., zákona o spotrebiteľských úveroch a zákona o platobných službách (zákona č. 492/2009 Z. z.). Z tých prvý vo výpočte neprijateľných podmienok podmienku určenú za neprijateľnú súdom prvého stupňa neobsahoval a ďalšie dva účtovanie poplatkov používateľom platobných služieb pripúšťajú (nezakazujú), pričom okresný súd svoj opačný názor neoprel o žiadne ustanovenie slovenského právneho poriadku a v odôvodnení prvého rozsudku ani neanalyzoval, či výška poplatku za správu úveru je v rozpore s dobrými mravmi a či žalovaný za príslušný poplatok obdržal od žalobkyne službu, rovnako ako ani nevyzval žalobkyňu, aby rozsah služieb uhrádzaný vo forme poplatku za správu úveru objasnila. Odvolaním proti dopĺňaciemu rozsudku potom súdu prvého stupňa vytkla i neposudzovanie ním veci aj podľa Obchodného zákonníka (zákona č. 513/1991 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež „Obch. z.“), tu inak s výnimkou argumentácie o právnom vzťahu účastníkov ako o tzv. absolútnom obchode bez bližšieho zdôvodnenia, ako by sa takéto absentujúce posúdenie (podľa Obch. z.) malo podpísať na správnosti rozhodnutia a v ďalšom argumentovala aj nemožnosťou vyhodnotenia okresným súdom uvádzaných zmluvných podmienok za neprijateľné a celkovým vylúčením takýchto podmienok zo súdneho prieskumu s poukazom na to, že aj keby zmluvný vzťah účastníkov bol založený po 1. januári 2008 (nebol ? - otázka odvolacieho súdu), problematizovaný poplatok sa týkal hlavného predmetu plnenia, jeho výška bola primeraná, žalovaný poskytoval žalobkyňi (keď už, tak hádam naopak - pozn. odvolacieho súdu) konkrétne služby a dojednanie o poplatku bolo vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne. So zreteľom k nedostatku slovenskej judikatúry treba potom vychádzať aj z konštatovaní obsiahnutých v náleze Ústavného súdu Českej republiky (ďalej len „ÚS ČR“) z 10. apríla 2014 č. ÚS 3725/13 (správne „III. ÚS 3725/13“), legitimizujúcich závery všeobecného súdu (v konaní za účasti sťažovateľky pred ÚS ČR) o možnosti dojednania paušálneho poplatku ako bežnej časti ceny úveru a tiež z názorov v odbornej tlači (nakoľko i ochrana spotrebiteľa má svoje medze).

Žalovaný odvolací návrh nepodal.

Odvolací súd prejednal podľa § 212 ods. 1 a ods. 2 písm. a/ a b/ O. s. p. vec v medziach oboch odvolaní žalobkyne (súc pritom viazaný i dôvodmi odvolaní), teda s preskúmaním správnosti rozhodnutia prvým rozsudkom vo výslovne napadnutej časti vo veci samej, kde došlo v prvom stupni k zamietnutiu žaloby a tiež čo do rozhodnutia o trovách konania (majúceho povahu rozhodnutia závislého na čo i len čiastočne napadnutom rozhodnutí vo veci samej) a dopĺňacieho rozsudku v celom rozsahu (keďže týmto bolo rozhodnuté „len“ o určení neprijateľnosti zmluvných podmienok; povaha takéhoto rozhodnutia aj bez ohľadu na jeho vydávanie - pokiaľ súd k záveru o takejto potrebe dospeje - bez návrhu prakticky vylučuje možnosť len obmedzeného prieskumu správnosti, nakoľko tu konkrétna zmluvná podmienka môže byť iba neprijateľnou a preto neplatnou alebo naopak prijateľnou a preto platnou - rozumej nič medzitým a do tretice rozhodnutie o neprijateľnosti zmluvných podmienok a rozhodnutie o tzv. zvyškovom zamietnutí žaloby mali taktiež charakter rozhodnutí na sebe vzájomne závislých). Urobil tak podľa § 214 ods. 1 O. s. p. a contrario bez pojednávania (pretože tu síce šlo o vec samu, na druhej strane ale bez potreby dopĺňania či opakovania dokazovania, súd prvého stupňa prejednal aj rozhodol vec pred vydaním prvého rozsudku na pojednávaní a neskoršie vydanie dopĺňacieho rozsudku bez pojednávania nebolo sprevádzané potrebou doplnenia alebo zopakovania dokazovania, nešlo tu o konanie vo veci porušenia zásady rovnakého zaobchádzania a pojednávanie odvolacieho súdu si nevyžadoval ani žiaden dôležitý verejný záujem), pričom dospel k záveru, že rozsudok v napadnutej zamietajúcej časti vo veci samej treba považovať za správny prakticky bez výhrad (hoc aj so zjavnou potrebou doplnenia argumentácie súdu prvého stupňa) a ďalšie dve závislé rozhodnutia (o určení neprijateľnosti zmluvných podmienok a o trovách konania) s menšími výhradami, nemajúcimi však vplyv na spôsob rozhodnutia v prvom stupni (tu rozumej 1. určenie zmluvných podmienok za neprijateľné a 2. uloženie tzv. náhradovej povinnosti v konaní prevažne neúspešnému žalovanému a to práve sumami ustálenými v prvom rozsudku), pretože súd prvého stupňa si aj podľa názoru odvolacieho súdu otázky urobené tiež predmetom odvolacieho konania v prejednávanej veci zodpovedal správne (čo bolo namieste uzavrieť navzdory nutnosti čiastočného stotožnenia sa s výhradami odvolateľky k odôvodneniu

predovšetkým prvého rozsudku, oproti tomu však i navzdory evidentnému nesúhlasu žalobkyne s tým, čo na adresu tzv. bankových poplatkov už zaznelo od súdu prvého stupňa a ešte i zaznie v ďalšej časti).

Hoci tunajší súd už tradične považuje nedostatky v odôvodňovaní súdnych rozhodnutí za jeden z postupov súdov, ktorými sa účastníkom konania odníma reálna možnosť konať pred súdom (v podobe zásahu do tej zložky práva na spravodlivé súdne konanie, ktorou je právo účastníka a jemu zodpovedajúca povinnosť súdu na poskytnutie uspokojivého a aspoň objektívne presvedčivého odôvodnenia - nepodceňujúc pritom rozhodne ani právnu stránku veci, prečo bolo potrebné rozhodnúť práve určitým spôsobom), závery takejto skoršej judikatúry (od ktorých dosiaľ nevznikol dôvod ustupovať, tu pre prípad záujmu por. napr. uznesenie Krajského súdu v Trnave z 25. apríla 2013 sp. zn. 10Co/20/2012) sa zjavne žiada doplniť tým, že na zaťaženie konania (resp. presnejšie jeho výsledku) tu diskutovanou vadou treba usudzovať len v prípadoch absolútnej nezrozumiteľnosti alebo nepodloženosti úvah súdu nižšieho (tu prvého) stupňa, ktorými sa malo dospieť k nevyhnutnosti rozhodnutia práve neskôr namietaným spôsobom. U zákonnej požiadavky na vypravenie rozhodnutia súdu aj právnou argumentáciou o prípad skoršej nepreskúmateľnosti pre nedostatok dôvodov alebo aj nezrozumiteľnosť (tu por. i § 221 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v znení platnom a účinnom do 31. augusta 2005) ale ide len vtedy, ak rozhodnutie neobsahuje žiadne právne zdôvodnenie zvoleného spôsobu rozhodnutia alebo len zdôvodnenie ustanoveniami zjavne sa na konkrétnu vec nevzťahujúcimi (čo ale nie je prípad možných medzier vo výpočte rozhodných ustanovení právnych prepisov, medzier v ich výklade alebo prípadného neprijímania poskytovaného výkladu a polemizovania s ním niektorým z účastníkov konania).

Pretože súd prvého stupňa sa v odôvodnení oboch svojich rozsudkov odvolal aj na ustanovenia O. z. o spotrebiteľských zmluvách a tiež zákona o spotrebiteľských úveroch (u ktorého dopad na prejednávajúcu vec nepopieral žiaden z účastníkov) a hľadanie korektných odpovedí na otázky dostatočnosti poskytnutého výkladu použitých ustanovení, ako aj opodstatnenosti doplnenia takejto argumentácie súdu prvého stupňa odkazom na jedno z cudzozemských rozhodnutí v spotrebiteľských veciach boli práve úlohou odvolacieho súdu, majúceho sa postarať tiež o vyporiadanie sa aj s nadneseným problémom nepoužitia všetkej rozhodnej úpravy, o porušenie práva na spravodlivé konanie tu nešlo.

Odvolacie námietky nesprávnosťou (neúplnosťou) právneho posúdenia veci v dôsledku nepoužitia (zo strany súdu prvého stupňa) aj Obch. z. a zákona o platobných službách boli potom bezzákladnými. S prvou z nich (odhliadajúc na tomto mieste od jej nedostatočne konkrétneho uplatnenia v prejednávanej veci) sa tunajší súd vyporiadal už v minulosti a to s prijatím stále aktuálneho záveru, vyjadreného tak, že normy obchodného práva (vrátane všeobecnej úpravy úveru) sú použiteľnými len vtedy, ak neodporujú úprave majúcej tu z povahy veci prednosť, teda úprave spotrebiteľských vzťahov v Občianskom zákonníku a predpisoch vydaných na jeho vykonanie (tu por. napr. uznesenie Krajského súdu v Trnave z 31. augusta 2010 č. k. 10CoE/85/2010-44), ktorý v prejednávanej veci možno doplniť i tak, že úprava v Obch. z. musí vo vzťahoch za účasti spotrebiteľa celkom logicky ustúpiť aj špecifickej úprave prijatej práve za účelom ochrany spotrebiteľa (pravidlo „lex specialis derogat lex generalis“, pričom tu predpisom všeobecnej povahy treba samozrejme rozumieť Obch. z. ako zákon upravujúci len všeobecný zmluvný typ zmluvy o úvere a predpisom špeciálnym naopak zákon o spotrebiteľských úveroch). Druhá z námietok bola potom v tejto veci celkom nepríhodnou, keď odvolávajúcej sa žalobkyni podľa všetkého uniklo, že zákon č. 492/2009 Z. z. o platobných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov nadobudol účinnosť až 1. decembra 2009 (v tejto súv. por. čl. XXI zákona, o ktorom tu je reč) a prostriedkom na obhájenie tzv. bankových poplatkov vo vzťahu založenom úverovou zmluvou uzavretou viac než pol roka predtým (už 11. marca 2008) byť nemohol.

Uspieť nešlo ani s námietkou, podľa ktorej zmluvné podmienky označené súdom prvého stupňa za neprijateľné, takými byť nemôžu, pretože O. z. v znení platnom a účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy vo výpočte neprijateľných zmluvných podmienok takéto podmienky (alebo i len niektorú z nich neobsahoval).

Ďalším zo stále platných záverov konštantnej rozhodovacej praxe tunajšieho odvolacieho súdu v spotrebiteľských veciach (v tejto súv. por. napr. uznesenie Krajského súdu v Trnave z 25. júla 2013 č.

k. 10CoE/120/2013-66) totiž je to, že výpočet neprijateľných zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách, zakotvený v ustanovení § 53 ods. 4 O. z. je len demonštratívny, teda že takto zákonodarca vymedzil len príklady podmienok predstavujúcich najkriekľavejšie porušenia rovnováhy vo vzťahu majúcom sa inak vyznačovať vyváženosťou práv a povinností zmluvných partnerov. Hoci z pomerne obsiahleho výpočtu navyše postupom času i dopĺňaného (tu pre prípad záujmu por. jednotlivé zákony novelizujúce state O. z. o spotrebiteľských zmluvách) možno nepochybne vybadať úmysel zákonodarcu zaniest' už do textu zákona podľa možnosti všetky mu známe a teda najtypickejšie prípady dojednaní na ujmu spotrebiteľa, teda obrazne neponechať nič na náhodu a čo najviac zúžiť pomyselný manévrovací priestor nielen osobám profitujúcim z neprijateľných podmienok, ale tiež súdom (tým pri interpretácii a aplikácii tzv. pozitívneho práva), po celú dobu existencie úpravy normami spotrebiteľského práva v širšom slova zmysle na vnútroštátnej úrovni je patrným tiež uvedomovanie si nemožnosti reagovania priamo zákonom na všetky do úvahy prichádzajúce situácie a takto i nutnosť poskytnutia možnosti práve súdom, aby existujúcu právnu úpravu dotvorili výkladom.

Odvolačný súd napokon nezdiala ani ten názor prezentovaný odvolateľkou, podľa ktorého by podmienky určené za neprijateľné súdom prvého stupňa v prejednávanej veci mali byť vylúčenými z prieskumu súdom v rámci spotrebiteľskej ochrany preto, že opačný postup by mal byť odporúčim úprave z ustanovenia § 53 ods. 1 vety druhej O. z., keďže takto podľa neho ustanovenie zákona použité na podporu argumentácie z odvolania vykladať nemožno.

Zákonnú formuláciu, o ktorú tu ide, vyjadrenú slovami „to neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané“, totiž nejde vykladať izolovane od prvej vety ustanovenia, ktorého je takáto formulácia súčasťou, formulovanej tak, že „spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").“ Podstatou takejto úpravy pri jej najkomplexnejšom chápaní (môžbyť i v dôsledku nie najšťastnejšieho legislatívneho vyjadrenia) tak nemôže byť vylúčenie zmluvných podmienok, zodpovedajúcich parametrom z ust. § 53 ods. 1 vety druhej O. z., zo súdneho prieskumu ich prijateľnosti (či opaku v podobe neprijateľnosti), ale ňou je len formálne oslabenie zákazu zanášania takýchto podmienok do spotrebiteľských zmlúv v tom smere, že takéto podmienky sa do spotrebiteľskej zmluvy dostať môžu a nemusia byť považované za neprijateľné apriori (bez ďalšieho), i keď kritérium značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa napíňajú, nakoľko tu za významné treba považovať i to, že podstata takýchto podmienok bola pre spotrebiteľa poznateľnou už v čase vstupovania ním do zmluvného vzťahu a spotrebiteľ sa pre uzavretie zmluvy rozhodol s plným vedomím trvania jeho zmluvného partnera na príslušnej podmienke. Za predpokladu, že ide o takto posudzovateľný prípad, potom treba (najmä preto, že aj pri takomto ponímaní pôjde o nepochybné oslabenie ochrany poskytovanej nesporne slabšej strane spotrebiteľského vzťahu) osobitnú pozornosť venovať tomu, či parametre definujúce podmienku spôsobom zakladajúcim predsa len nižšiu ochranu spotrebiteľa sú v konkrétnej veci prítomné.

O prípad takejto prítomnosti (tak, ako ich má na mysli rozoberané ustanovenie zákona) tu ale podľa odvolacieho súdu rovnako nešlo.

Priam úsmevne v takejto súvislosti pôsobilo zameranie sa odvolateľky pri obhajobe ňou zvoleného postupu len na prvú z podmienok (tú o poplatku za správu úveru), zjavne s vedomím praktickej neobhájiteľnosti aj druhej podmienky (tej o poplatkoch určených vo všeobecných obchodných podmienkach banky odkazom na jej Sadzobník a takto predpis, do ktorého tvorby a ani výslednej podoby nemal spotrebiteľ možnosť žiadnym spôsobom zasiahnuť) práve pre jej absolútnu neurčitost', nejasnosť a nezrozumiteľnosť. Vyhovieť zákonným požiadavkám na kumulatívne (súčasné) splnenie toho kritéria, že podmienka sa má týkať hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny a ďalšieho kritéria, vyjadreného (alternatívne) tak, že zmluvné podmienky musia byť buď vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne, alebo byť dojednané individuálne, potom v prípade druhej z podmienok určených za neprijateľné súdom prvého stupňa nešlo i preto, že už samotné zanesenie takejto podmienky len do všeobecných obchodných podmienok dominantného subjektu vzťahu, teda do dokumentu druhej

strane (spotrebiteľovi) pri uzavieraní zmluvy nanucovaného (bez praktickej možnosti na jeho obsahu čokoľvek zmeniť) by za individuálne dojednanie mohlo byť považované iba s väčšou než únosnou dávkou fantázie. Navyše tu bol tiež neprehliadnuteľný problém s možnosťou kvalifikácie úkonov majúcich sa takto spoplatňovať ako hlavného predmetu plnenia alebo prinajmenšom niečoho, čo sa takéhoto hlavného predmetu má týkať, pretože pokus o takúto interpretáciu by mohol skončiť len v jednej z dvoch slepých uličiek, z ktorých tou prvou by bolo vydávanie za hlavný predmet plnenia úplne všetkého, čo sa môže pri úverovom kontrakte udiať (rozumej každého jednotlivého úkonu) a tou druhou vydávanie za niečo, čo sa týka hlavného predmetu plnenia, taktiež takmer všetkého, teda i toho, čo môže mať so samotným záujmom spotrebiteľa získať na niečo od banky finančné prostriedky súvis len celkom okrajový alebo i žiadny (to za stavu, keď predmetom zmyslupnej diskusie nemôže byť, že jedna i druhá z tu ponúkaných interpretácií významovo popiera účel úpravy, ktorou je len zníženie spotrebiteľskej ochrany a nie jej úplné vylúčenie).

Práve ostatný spomínaný aspekt bol potom rozhodujúcim i pre posúdenie toho, či v prejednávanej veci u podmienky predstavovanej poplatkom za správu úveru došlo k naplneniu kritéria definovaného v zákone slovami „podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia“.

V tomto prípade potom odvolací súd má jednak za to, že u podrad'ovania zmluvných podmienok pod režim ust. § 53 ods. 1 vety druhej O. z. a posudzovania toho, či sa týkajú hlavného predmetu plnenia, je namieste skôr reštriktívnejší (zuzujúci) výklad, keďže len ten zamedzí tomu, aby sa spod režimu zvýšenej ochrany normami spotrebiteľského práva vymaňovali aj podmienky, ktorých súvis s hlavným predmetom plnenia možno vybadať len vo všeobecnej rovine a ktoré často slúžia len organizačnému zabezpečovaniu podnikateľskej činnosti toho, kto do zmluvného vzťahu so spotrebiteľom vstupuje, okrem toho však je tu nezanedbateľný tiež rozmer problému akcentovaný už súdom prvého stupňa, ktorým je to, že i pri posudzovaní následnej otázky prijateľnosti zmluvnej podmienky je takpovediac kľúčovým to, či konkrétne dojednanie predstavuje prínos pre obe strany spotrebiteľského vzťahu.

Korektné odpovede na obe takéto otázky mali povahu tzv. spojených nádob a prvá musela znieť tak, že podmienka spočívajúca v dojednaní práva banky (a povinnosti klienta) na poplatok za správu úveru sa hlavného predmetu plnenia vo vyššie opisovanom ponímaní priamo netýka, pretože hlavným predmetom plnenia je tu poskytnutie úveru (zo strany banky) a jeho splácanie (zo strany klienta), vedenie evidencie o priebehu čerpania a splácania úveru je logickou súčasťou podnikateľskej činnosti na poli bankovníctva, zahrnutelnou do odplaty za poskytnutie disponibilných finančných prostriedkov veriteľa dlžníkovi (rozumej do úrokov majúcich zohľadniť i tu diskutované obslužné činnosti bez toho, aby tieto bolo treba honorovať osobitne a tým zvyšovať celkovú cenu požičiavaných peňazí) a ak sa má hlavného predmetu plnenia týkať poplatok za správu úveru, bude sa ho týkať prakticky každá podmienka súvisiaca s tým, že tu ide o úver (ktorý príliš široký výklad ale zjavne je v rozpore s účelom úpravy, ktorým je zabezpečenie čo najväčšej nožnej ochrany spotrebiteľa). Odpoveď na druhú otázku potom v zhode so súdom prvého stupňa (nech aj týmto argumentujúcim bez priameho odvolania sa na tuzemské právo) bolo možné sformulovať tak, že kritériu prijateľnosti podmienky a rovnovážnosti práv a povinností strán spotrebiteľského vzťahu nezodpovedá podmienka o poplatku, ktorý nemá pre spotrebiteľa žiaden preukázateľný prínos a za ktorý sa mu nedostáva žiadneho protiplnenia, ale takéto podmienka slúži výlučne záujmu zmluvného partnera spotrebiteľa na maximalizácii zisku spojeného s existenciou zmluvného vzťahu.

Preto bolo zamietnutie žaloby v napadnutej časti, rovnako ako aj určenie súdom prvého stupňa spochybnených zmluvných podmienok za neprijateľné potrebné považovať za správne a namieste bolo v takýchto častiach prvý rozsudok i doplnčací rozsudok k nemu podľa § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. potvrdiť (v prípade prvého rozsudku priamo a u doplnčacieho rozsudku s jeho len formálnou právnou zmenou bez zmeny podstaty rozhodnutia za použitia ust. § 220 O. s. p., keďže v tomto prípade bolo treba napraviť opomenutie súdu prvého stupňa vysloviť podmienky aj za neplatné /nielen neprijateľné/ a pre rozhodovanie odvolacieho súdu až po 1. júni 2014 reagovať tiež na zmenu v právnej úprave, v dôsledku ktorej je tu povinnosť do výroku rozsudku prevziať presné znenie podmienok určených za neprijateľné / v tejto súv. por. i čl. II a VIII zákona č. 106/2014 Z. z./). Dôvodom pre odchylný postup napokon nemohla byť ani snaha žalobkyne zaštitíť sa jedným z rozhodnutí ÚS ČR, keďže právny poriadok Slovenskej republiky jednak nepozná pravidlo viazanosti súdu právnym názorom vysloveným súdom iného štátu

(hoc aj tento je tiež členom Európskej únie), popri tom tu však bol tiež faktor istej odlišnosti právnych poriadkov členských štátov Európskej únie a zosúládovanie len princípov, na ktorých sú takéto poriadky budované, pri ktorých výklad českej úpravy (v rozhodnom znení tvoriacej obsah ustanovenia § 56 ods. 2 českého Občianskeho zákonníka z roku 1964 v znení neskorších predpisov, znejúceho tak, že „ustanovenie odseku 1“ - rozumej i tu ustanovenie zakazujúce neprijateľné dojednania - „sa nevzťahuje na zmluvné dojednania, ktoré vymedzujú predmet plnenia zmluvy alebo cenu plnenia) nemohol byť pre iné formulácie zvolené slovenským zákonodarcom významný (pričom odvolací súd tu záverom ani nehodlá poprieť, že za tejto situácie mu je bližší citlivejší a záujmy spotrebiteľa viac chrániaci prístup nemeckej než formalistickejší a hľadisko zmluvnej voľnosti favorizujúci prístup českej súdnej praxe).

U rozhodnutia o trovách konania bolo potom treba zosúladiť príslušný čiastkový výrok prvého rozsudku s platnou úpravou procesného práva, ktorá predpokladá na jednej strane rozdelenie priznávanej náhrady na trovy právneho zastúpenia a iné trovy konania, avšak s povinnosťou v jednom i druhom prípade uložiť povinnosť na zaplatenie náhrady (nie trov, ktoré si účastník platí sám, tu por. i § 140 ods. 1 O. s. p.) a na strane druhej určenie advokáta alebo tzv. advokátskej obchodnej spoločnosti len za platobné miesto (nie konečného adresáta) náhrady; čo bolo dôvodom rozhodnutia v tretej vete výroku tohto rozsudku odvolacieho súdu.

Pri takomto výsledku odvolacieho konania v ňom bol v ňom plne úspešným žalovaný (žalobkyňa s odvolaním nezaznamenala ani čiastočný vecný úspech) a bol to tak on, komu vzniklo právo na náhradu jeho trov (podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p.). Žalovaný však nepodal návrh na priznanie mu náhrady (§ 151 ods. 1 O. s. p.) a túto ani (pre prípad vzniku trov, zo spisu sa však nepodávajúcích) v zákonom ustanovenej lehote (troch pracovných dní od vyhlásenia rozsudku) nevyčíslil (ktorým spôsobom by ešte jedine šlo nahradiť nedostatok skoršej aktivity), preto mu odvolací súd náhradu nepriznal.

K prijatiu tohto rozsudku došlo pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním. Ak povinnosti uložené rozsudkom súdu prvého stupňa v spojení s týmto rozsudkom nebudú splnené dobrovoľne v lehote na to určenej, možno sa ich splnenia domáhať exekučne.